

hem ook weer
ding van zijn
n de bewus
door gezag
iddelen.

hem dan ook
laar, en juist

ik kwam even
rake. Van zijn
dit te zeggen.
ntellectualisme
enen van den
a allerlei intel
den, maar ons
torische kracht
ervan om zich
effect doet bij
van het ver
tellingen naar

eenerzijds, dat
lytische school
t, anderzijds,
die het met

ons blad heeft
nd is, dat hij
het onderwe
driften vindt
1, die met ge
toch hun recht
mensch, ook
ef-sten kin
zijn besef vol
nheid" moet
mozaiek-werk
komen, alleen
van orde, of
mensch is dus
n de misère en
lijke, nuchtere,
hem opgedrom
pten, en slechts
nen poging, om
werd en onder
en wegrankte,
en te zien, —
analytische, re
ng van de nai
rnekking volge
verlossen, ge
e werkt op de
de fotografische
analyse is ons
an ons bestaan.

Bergson vast
een heel ander
in Freud geheel
waarin hij dat
n, ja zelfs, het

er. De diagnose
nem stellen? De
ader: hij is pas
hij kan goed
dit laatste de
naieve mensch
edicijn, wie be

is dit: terwijl
een den ander
gie — over de
t gereed is, en
deur der ziel
de kunsttheor
theorieën over
innigen mensc
r vierkant beg
oote verwarring
land, waar men
de bedevaart is

reactie zijn. Dal
iet omtrent den
nd. Weltanschauung
n, Zürich.
es parvins. Foto. H
Hachette.

naieven; eenvoudigen mensch, dat ligt eigenlijk
helemaal in de lijn van wat reeds opgemerkt is:
men komt niet klaar met die leer, want men is
er te onrustig, en te vijandig voor.

Zoo schreit er een verlangen naar den naieven
mensch door de wereld, want hij is de onbekende
god-mensch. Hij is met het hart begeerd, eer hem
het hoofd zou kunnen herkennen.

En, zoo gezien, wordt de vraag naar de naiviteit
een der teekenen van decadentie, van teruggang
van ons leven, van afval.

Ik zeg niet, dat het zoo bij de christenen is, als
die uit eigen oogen zien en met eigen oogen
zoeken. Ik heb het nu alleen over het niet-chris
telijk leven, het leven rondom ons. Ik ben tevren
den, als men toegeeft, dat wij, indien wij christe
nen op pelgrimage moeten naar den naieven
mensch, ons dan niet moeten laten meesleuren
met den stroom der wereld. De „waereld" is wer
kelijk niet alleen in kermisjool, kroeg, bioscoop,
schouwburg. „Wereldsch" is elke probleemstelling
op niet-christelijken grondslag reeds.

De naieve mensch, het idool van den verza
digden feestganger aan de verlaten tafel der cul
tuur! Zie, hoe hij hem zoekt, hoe hij de handen
strekt naar zijn afgod, wiens plaats hij niet weet
te Jupalen.

En weet, dat hij, die verlepte feestganger, in dien
roep om den naieven mensch den achteruitgang
der eeuw doet zien. Het gaat bij hem, en in hem
hij de menscheit, die buiten God denkt, van
geest tot ziel; van mannelijk tot vrouwelijk religie
werk; van profetie tot een vaag gebaar tegen de
zon der kennis, zoolang ze maar niet schijnt; van
koningschap tot prinselijke verwondering; van pries
terschap tot (hoogstens) tempel-luivering; van den
„man" in Christus tot de dwazen, de kinderen,
de infanten (nèpioi, niet-sprekers) bij god (kleine g);
van vaste spijs tot melk; van den omgang met
God tot het veeren blazen van het kind, dat speelt
aan Zijn voetbank; van liturgische daad tot Plau
derei, divien gebabbel; van confessie tot vromige
gevoeligheid; van de bewuste gehoorzaamheid in
„alle goed werk" tot een onmondig vertoeyen be
neden het strydpark van goed en kwaad.

De naieve mensch: hij wordt voorgesteld als de
paradijszoon. Zoekt men hem, dan verbeeldt men
zich, het paradijs, dat verloren was, weer te gaan
zoeken; en dezen keer zal men den „boom der
kennis" heusch wel laten staan (de uitlegging is
tot daar aan toe). Maar men beweegt zich al verder
van het paradijs af. Want het hart deugt niet
en weigert de bekeering. Het wil wel naderen en
eten van den boom des levens en leven tot in
eenwigheid, doch niet, omdat het tot God bekeerd
is, maar omdat het overstuur raakte vanwege de
gevolgen der zonde.

Zoo herhaalt zich de historie van het begin,
toen Kains geslacht in Lamechs cultuur ook zocht
naar het oude paradijs, maar dan: met handhaving
van zichzelf.....

K. S.

IN MEMORIAM.

Prof. Dr G. H. J. W. J. GEESINK.

>choone woorden zijn er aan het graf van prof.
Geesink gesproken.

Waarachtige woorden.

Hij weinige begrafenissen zullen de redevoerin
gen in die mate de werkelijkheid hebben geteekend.

En zonder ook maar iets af te dingen op het
uithemende waarnemings- en uitdrukkingsvermogen
van hen, die bij de lijkaar het woord voerden,
zoo mag toch dit wel worden aangenomen, dat
het vooral aan de figuur van prof. Geesink zelf
te danken is, dat zij hierin zoo geheel konden
slagen.

Hij was een open persoonlijkheid.

Niet in dien zin, dat hij zijn hart voor ieder
blootlegde. Hij wist te zwijgen. Hij wist te ver
bergen. Maar zijn aard verbergde hij niet. Zijn
ziel schemerde opricht door al zijn woorden en
handelingen heen. Wie met hem in aanraking kwam
moest dat opmerken. Zelfs naar zijn gebreken be
hoefde niemand te raden.

De rector-magnificus, prof. Aalders, zei het zoo
naar waarheid: Men moge van de Vrije Univer
siteit gezegd hebben, dat zij in haar latere periode
zich met mannen van de middelmaat heeft moe
ten vergenoegen, prof. Geesink was in ieder geval
een geleerde, wiens wetenschappelijke schouders
een heel eind boven anderen uitstaken.

Dit herinnerde mij aan gesprekken uit den tijd,
toen Dr. Kuiper en Dr. Bavink gestorven waren

en toen men er behoefte aan scheen te hebben het
den achtergebleven hoogleraren te doen gevoelen,
dat zij niet anders dan middelmatigheden waren.
Dit heeft prof. Geesink zeer gegriefd. Niet alleen
vond hij het onkiesch om in tegenwoordigheid van
professoren zelfs tot in bidstonden zoo iets, wat
van geen overmaat van zijn gevoel getuigt, te zeg
gen, maar, hoe eenvoudig hij ook was, hij bezat
toch — om een van zijn liefkoosde termen te
beziggen — „een gepast gevoel van eigenwaarde"
en dat gevoel reageerde daartegen. Indien iemand
hem geniaal zou hebben genoemd, hij zou dade
lijk een interruptie hebben geplaast, welke de aan
wezigen deed schateren. Maar hij was er ook niet
onkundig van, dat hij boven de middelmaat uitging.
En in zijn speeches van die dagen kon hij niet
nalaten die waardemeting op de hem eigen, iron
ische wijze er bij te pas te brengen, wat een
sterk bewijs was, hoe ze hem dwars zat. En niet
alleen had hij tegen die kwalifikatie bezwaar om
zichzelf, maar ook om anderen, om anderen mis
schen nog meer dan om zichzelf. Want alle zelf
overschatting bleef er buiten. Hij was te sekuur
om met zulk een ruwe taxatie genoegen te nemen.
Dezer dagen gaf de heer Roodhuizen bij zijn hul
diging ter gelegenheid van zijn zeventigsten ver
jaardag als zijn meening te kennen, dat er ook
heden nog groote mannen in de Kamer zitting
hebben. En hij voegde eram toe: „Toen Thor
becke dood was, zei men: 'Hij is afgeloopen met de
Kamer, toen Kappeyne dood was, was het ook
al afgeloopen en zoo roepen er thans ook nog,
dat het afgeloopen is'. Dit woord zou prof. Gee
sinks volle instemming hebben gehad.

Bij zijn begravenis werd prof. Geesink in dit
opzicht met fijnen tact gerehabiliteerd.

Indien hij het eens had kunnen hooren!

Inzonderheid deed de rede van prof. Dr. H. H.
Kuiper, welke onder de vele, welke werden uitge
sproken, wel de kroon spande, zoo treffend uit
komen, wat de Universiteit, wat ons Gereformeerde
volk door den Heere in prof. Geesink was ge
schonken.

Beter de verdiensten van den ontslapen hooglee
raar te schetsen dan daarin geschiedde, kunnen
wij niet.

Zij is het ten volle waard met het dagbladnum
mer waaraan gemeenlijk slechts een kort bestaan
is beschoren, in een weekblad, dat heel vaak pleegt
bewaard te blijven, te worden overgenomen.

Prof. Dr. H. H. Kuiper wenschte in de eerste
plaats als vertegenwoordiger der Theologische Facul
teit een woord van dankbare hulde te spreken voor het
geen Prof. Geesink voor haar was geweest. Al heeft
Prof. Geesink, wat alleen bij een zoo rijk aangelegden
geest als den zijne mogelijk was, den laat van een dub
bel professoraat, in de theologie en de literarische
faculteit gedragen, toch bleef hij vóór alles Theoloog
en had het hoofdvak hem opgedragen, de Ethiek, de
volle liefde van zijn hart, zooals ook bleek uit de oraties
door hem gehouden, waaronder vooral die over de
Ethiek in de Gereformeerde Theologie door haar rijk
historisch apparaat, blijvende betekenissen bezit. Gemak
kelijk was de taak, die Prof. Geesink op zich had ge
nomen, niet. Hij trad op in een tijd, toen niet alleen de
Vrije Universiteit haar wetenschappelijke naam nog
had te vestigen, maar ook door den Doleantiestryd
veler sympathie van haar vervreemd was en zij een
zoo minnemende leerkracht als Prof. Hoedemaker moest
verliezen, wiens plaats nu door hem zou worden in
genomen. En dubbel zwaar was die taak, waar hij, die
tot dusver zich op kerkhistorisch terrein had bewogen,
nu geroepen werd om een Ethiek naar Gereformeerde
beginselen ons te geven. Zooals hijzelf het heeft ge
zegd, was de Gereformeerde Ethiek, na haar hoogte
punt te hebben bereikt, in het schitterende praalgraf
van de Commentaar op á Marek weggeborgen. Aan den
gouden draad der Gereformeerde Dogmatiek was na
dien tijd voortgesponnen, het terrein der Gereformeerde
Ethiek was braak blijven liggen. Juist op dat terrein
had de filosofische ontwikkeling, de nieuwere psy
chologie, de geheel veranderde sociale structuur der
maatschappij, de Gereformeerde Theologie voor tal van
uiterst moeilijke vraagstukken gesteld, die om oplossing
vroegen. Het is de levensstaak van Prof. Geesink ge
weest, om aan zijn studenten ook een Gereformeerde
Ethiek te geven. Zijn ideaal om de vrucht van dien ar
beid saam te vatten in een Handboek voor de Ethiek,
is niet vervuld. De hooge eischen, die hij stelde aan zijn
arbeid, maakten, dat hij zelf zijn dictaten telkens weer
omwerkte en de rijke vrucht van zijn arbeid daardoor
niet tot voltooiing kwam. Maar hoe diep we dit ook be
treuren, de dank blijft daarom niet minder groot voor
wat hij door zijn onderwijs voor onze Hoogeschool heeft
gedaan. Zijn streng wetenschappelijke methode, maar
vooral zijn rijke kennis van het menscheit hart en
breeden kijk op het menscheit leven, maakten hem
op dat terrein tot een uitnemendend gids voor onze stu
denten. Voor het gevaar, dat soms aan een Hoogeschool
met een dogmatischen grondslag bestaat, dat men zoo
licht met gekikte termen elkaar napraat en meent de
oplossing van alle vraagstukken reeds gevonden te heb
ben, heeft hij, vaak met den humor hem eigen, hen ge
waarschuwd en tot praktische zelfbezinning hen ge
roepen. Maar tegelijk heeft hij met warmte en bezieling
de heerlijkheid der Gereformeerde beginselen hen doen
zien, en toen een geest van exclusivisme ook in onzen
kring begon door te dringen, heeft hij in zijn laatste
rektorale oratie daartegen met nadruk gewaarschuwd.
De vormende invloed, dien hij op de studenten heeft
gehad, is daardoor groot geweest, niet alleen door de
degelijkheid van zijn onderwijs, maar ook door den
jovialen omgang, waardoor hij hun aller hart wist te
winnen. Met diepen weemoed staan we daarom bij zijn
graf, God dankende voor de rijke gave, die door Hem

in Prof. Geesink aan onze Faculteit geschonken was.

Maar niet minder wenschte Prof. Kuiper als oudste
vriend dien „dank uit te spreken voor hetgeen Prof.
Geesink in zijn persoonlijke vriendschap heeft gegeven.

De trouw van die vriendschap is wel het meest
gebleken in den band, die hem verbond aan den
stichter onzer Hoogeschool, Dr. A. Kuiper. Door den
invloed van Dr. A. Kuiper gewonnen voor de Gere
formeerde belijdenis, ontstond er straks door persoon
lijke aanraking een vriendschapband, die hun leven
geduurd heeft. In elken strijd en moeite stond Prof.
Geesink als broeder getrouw aan zijn zijde. De con
genialiteit van heider natuur, maar vooral de warmte
van Prof. Geesink's hart, maakten hem tot een der
beste vrienden van Dr. A. Kuiper. Daaraan wenschte
Prof. Kuiper, als zoon, met dankbaarheid bij dit
graf te herdenken. Als bestelijk erfdeel was die
vriendschap ook hem ten deel gevallen, toen hij het
voorrecht had naast Prof. Geesink op te treden en
meer dan dertig jaar had deze vriendschap geduurd.
De binnelijkheid van zijn omgang, de groote levens
wijsheid, die Prof. Geesink bezat, het genot van zijn
altoos prettige conversatie, de warme sympathie, die
hij toonde bij anderer vreugd en leed, dat alles maakte
zijn vriendschap tot een schat voor ieder die hem
kende.

Maar wat hovenal aan den omgang met Prof. Ge
sinks waarde verleende, was de ongedwongen, nooit
gemanieerde, maar kinderlijk eenvoudige vroomheid
van zijn hart. Het kruis des lijdens heeft soms zwaar
op hem gedrukt, maar zijn vertrouwen op den Heere
zijn God werd nooit geschokt. Meermalen heeft hij
tot Prof. Kuiper gezegd: wanneer ik 's avonds mijn
knieën buig en mijn zorgen aan God heb opge
dragen, dan slaap ik gerust als een kind dat het
moede hoofd bij Vader neerlegt, in. Zoo zal voor
zijn collega's en de brede schaar van vrienden,
die hij had ook onder de eenvoudigsten in het land,
het beeld van Prof. Geesink blijven voortleven als
een man van rijken geestesaanleg, met een fijn besnaard
gemoed, met een heestige geloofsovertuiging en met
een hart vol warme liefde. Thans heeft hij het
moede hoofd voor goed neergelegd om te gaan sla
pen bij zijnen lieven Heere, zijn alle zorgen voor
goed van hem weggenomen en heeft hij mogen in
gaan in de zalige ruste, die voor het volk van God
is weggelegd.

Zoo heeft dan prof. Geesink niet tevergeefs ge
leefd.

De herinnering aan hem levendig te houden rust
op ons als een plicht.

Evenmin als Kuiper, Rutgers, Woltjer, Bavink
mag hij worden vergeten.

Vergeet geen van Zijn weldaden, zoo vermaant
ons de Schrift.

En Prof. Geesink was een weldaad.

Een weldaad van Gods hand.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

In de Donaulanden.

XIX.

Hoe te oordeelen over het Calvinisme in Hongarije? V.

Het historische Calvinisme in Hongarije, dat zijn
leider heeft in Prof. Sebestyén, heeft, gelijk wij
in ons vorig artikel toelichtten, den strijd niet
gezocht.

Het heeft alles gedaan wat in zijn vermogen
was om langs vreedzamen weg de Gereformeerde
Kerk in Hongarije tot reformatie en het Gerefor
meerde leven tot zuivering te brengen.

Het heeft dan ook hartelijk meegewerkt aan de
oprichting van de vereniging „Geloof en Dienst"
in den herfst van 1926, welke alle predikanten
en leiders onder de niet-predikanten in zich tracht
te op te nemen ten einde de Gereformeerde be
ginselen meer ingang te doen vinden.

Deze Geloof en Dienstbeweging stond dus op
Gereformeerde basis.

Zij stond in nauwe betrekking tot de „Hongaar
sche Heraut".

Evenwel blijkt nu achteraf — Prof. Sebestyén
deelt dit mede in een artikel van 29 Sept. 1928,
onder het opschrift „De toestand wordt helder" —
dat het bijna van het begin af met de samenwerking
niet wilde vlotten.

De voorstanders van een algemeen Christendom
hielden zich niet met vollen ernst aan den Gere
formeerden grondslag. Prof. Sebestyén schrijft:
„Maar de schrijver van deze regels en de mede
werkers van de „Kalvinista Szemle" hebben in
de eerste weken al waargenomen, dat de beweging,
die als Gereformeerd begon, in het innerlijke leven
grootte haaten vertoont. En niet alleen praktische,
maar ook beginsel-haaten".

Men wilde er per se Prof. Dr. J. Victor inhalen,
die bekend staat als anti-Gereformeerd en reeds
veel van zich had doen spreken bij de kerkelijke
behandeling van een groep jonge radikale predi
kanten, die na de communistische terreur een ker
kelijke revolutie op touw zetten. Dr. Victor be
hoorde ook tot hen — naar wij vernamen — en
trad later in het kerkelijk proces als hun ver
dediger op.

Prof. Sebestyén deelt mede, hoe hij tegen het
uithemden van Dr. J. Victor in de vergaderingen
van de „Geloof en Dienst"-beweging aanstonds
krachtig heeft geprotesteerd. „En dit heeft toen

eerst kinderen
voren vrees
ze veelmeer
teeken in de
omdat ze al
an Gods be
an Christus

ons gespatie
kinderdoop gaat
feld.

deren geeft hen
de te handelen
eenigszins gelij
alvijn aldus zou
t, die vroeg un
der gedoopt te
naam zoo onge
zelf, maar an
eld, als zij hun
zulk een kind
loopensteeken
dingen dan zoo
kind, maar dan
r om zijn God
re wijze genade

Dr. v. d. V. S.
n Calvijn inda
Dr. v. d. V. S.
leze gelegenheid
m haar te ont
haar plaats zij

z in dien geest

ag, wat de doop

tegen de Room
gehoorte werke
elf is, of, gelij
inderen der ge
leren Gods zou

uit kracht van
het lichaam van

oged, niet slechts
als een zegel
Gods te beves

leze voorstelling
ging van wat er

n.l. alleen van
eloofsaanvaande
feld.

meent, dat alle
doop reeds kin
bevestiging ont
eel buiten.

eren.

van problemen

ten van de zaak

te konstateeren

a ware, dat niet

hij den kinder

een machtig den

sch, niemand, zó

Jesus. Want zij

he aangelegenheden

he herschept het

ds heeft de Heer

als de zoon uit dat

rom heet hij Zin

akkig, schenkt op

een ding: dat wí

en zijn voorbeeld

maar zalige, ge

gelooven. Ook zou

dis uit den hemel

e beginselen leven

l maken. Maar en

Men moet ook ge

n geld, geen geest

reeds zoo onwet

het geloof in hem

heeft gebracht." 2)

artikel, en speciaal

ar, die opstanding

Ik heb hem ont

ontspoor: ik heb

mand lag die hen

, als een vreemde

orgen. En te hoo

n nederzat, wan

n over het levende

ske woorden om

s in ons midden

den nacht, telken

Hij staat voor mij

naad, zonder ont

icht met een aan

die zoo welspre

nvoudig naar sch

oogen vol zachten

hem. Met voorbed

ker als hij in dit verband er zeker niet van zou
hebben gezweven.

20. Hij verschuift de doops-genade voor het kind
niet eerst naar later jaren, maar neemt die gelijk
het rechteleed eischt, reeds aan in het moment
van den doop.

30. Hij zoekt hier die doops-genade in bevesti-
ging der belofte.

In De voorwaarde van een persoonlijk geloofs-
aanvaarden voor het ontvangen van de doops-
genade wordt hierdoor ten eenenmale uitgesloten.

Wij komen nu tot het 16de hoofdstuk, waarin
speciaal de leer van den kinderdoop wordt uiteen-
gezet.

Ook dit bevat veel meer plaatsen, welke ons
doel dienstig zijn, dan we hier kunnen weergeven.

Wij citeren vooral de meest frappante.

Calvijn trekt hier al spoedig een parallel tus-
schen den kinderdoop en de besnijdenis.

Heel sterk spreekt hij zich hierin uit: „Indien
wij nu willen onderzoeken of de doop den jongen
kinderen niet recht wordt medegedeeld, zullen wij
niet moeten zeggen, dat die veel te ongeschikt,
ja veel te uitzinnig is, die zich alleen aan het
teeken des waters en aan de nederlijke onderhou-
ding en handel wil blijven vergapen en met zijn
verstand niet wil letten op de geestelijke verbor-
genheid? Indien die maar eenigszins wordt aan-
gezien, zoo zal zonder twijfel blijken, dat de doop
den jongen kinderen niet recht wordt toegediend,
als een zaak, die hunlieden toekomt. Want de
Heere heeft hun eertijds de besnijdenis
niet gegeven, of Hij heeft hun meteen
doelachtig gemaakt al die dingen, die
toen door de besnijdenis beteekend
werden. Want anderszins zou Hij Zijn volk niet
loutere goocheltoeren bespot hebben, in-
dien Hij, uzmelijk heidieden met bedrieglijke teeken-
nen bedrogen had. Hetwelk zelfs gruwelijk is om
te hooren. Want Hij verklaart duidelijk, dat de
besnijdenis des kindekens, zal wezen in de plaats
van een zegel, om de belofte des verbonds te ver-
zegelen. Indien nu het verbond vast en hecht blijft,
zoo behoort het verbond en de belofte daarvan
heden ten dage zoowel tot de kinderen der chris-
tenen, als ze onder het Oude Testament behoorden
tot de jonge kinderen der Joden. En, indien de
kinderen part en deel hebben aan de
beteekende zaak, waarom zullen ze dan van
het teeken afgehouden worden? Indien ze de
waarheid des teekens verkrijgen, waarom
zullen ze worden geweerd van de figuur en het
teeken zelve?" (IV, 16, 5).

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Dr. v. d. V. S. en Calvijn staan wel diametraal
tegenover elkander bijkens dit citaat.

Of liever de Calvijn, dien Dr. v. d. V. S. zich
gevormd heeft, is in dit opzicht niet de histori-
sche Calvijn.

Dr. v. d. V. S. ponsert: „Men vatte echter wel
in het oog, dat dan onder „beteekende zaak" door
Calvijn (en de Geref. dogmatiek) steeds zoowel
het objectieve aanbod der genade als de subjec-
tieve aanvaarding der genade door het geloof, zoo-
wel de actio a parte Dei als de actio a parte
hominis worden samengevat." Wij laten deze stel-
ling op het oogenblik, voor wat ze is. Maar daar-
uit konkludeert hij dan: de kinderen kunnen de
„beteekende zaak" niet bezitten, omdat de sub-
jectieve aanvaarding der genade door het geloof
in hen nog niet plaats grijpt.

Calvijn daarentegen getuigt, gelijk men uit de
door mij gepatierde woorden kan zien, met kracht
en klem, dat de kinderen deel hebben
aan de beteekende zaak. Niet later. Maar
ten tijde van hun doop. Zonder subjectieve geloofs-
aanvaarding dus.

Hij herhaalt met nadruk: dat ze de waarheid
van het teeken verkrijgen.

En op grond daarvan juist vraagt hij: waarom
zoudt gij hun het teeken zelf onthouden?

Het verkrijgen van de „beteekende zaak" is voor
hem de grond om hun het „teeken" toe te dienen.

Hij leidt dat alles af uit de besnijdenis.

God — aldus Calvijn — gaf den kinderen der
Joden de besnijdenis of Hij maakte hun meteen deel-
achtig al die dingen, die toen door de besnijdenis
beteekend werden.

Geen „teeken" dus zonder „beteekende zaak".

En de temperamentvolle uitlatingen, wel-
ke hij hierop laat volgen, bewijzen wel, dat dit
voor hem een kwestie van het hoogste
gewicht is.

Hij loopt er warm voor.

Wat? Een „teeken" aan het kind zonder „be-
teekende zaak"? Dan zou God Zijn volk met goochel-
streken (praestigis) bespot hebben. God
zou Zijn volk voor den gek gehouden, beet-
genomen (Judificatus) hebben. Alleen het aan-
hooren daarvan vindt hij huiveringwekkend,
vreeselijk, ontzettend (horrendum est).

Krasser veroordeeling van de stelling, dat hij
den doop het kind wel het „teeken" maar niet de
„beteekende zaak" ontvangt is niet denkbaar.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.

Alzoo sprak Calvijn.